

Verkorten van de droogstand voor een gezondere koe?

In de huidige melkveehouderij is een droogstandperiode voor afkalven van 6 tot 8 weken gangbaar. Recente resultaten uit de internationale literatuur laten echter zien dat het verkorten of zelfs weglaten van de droogstand een interessante strategie kan zijn om gezondheidsproblemen bij melkvee in de vroege lactatie te verminderen.

Ariëtte van Knegsel
Leerstoelgroep Adaptatiefysiologie
Wageningen Universiteit

De reden voor minder gezondheidsproblemen is dat bij een verkorting van de droogstandslengte de voeropname rond afkalven minder daalt en de melkproductie na afkalven minder sterk stijgt waardoor de koeien in het begin van de lactatie een betere energiebalans hebben. Maar de lagere melkproductie na afkalven is ook een belangrijk nadeel van een verkorte droogstand. Echter, de gezondheids- en welzijnsvoordelen lijken toch voldoende om heroverweging van de droogstand te rechtvaardigen. Daarom zijn onderzoekers van Wageningen Universiteit en Researchcentrum en Universiteit Utrecht deze zomer gestart met een grootschalig onderzoek naar de droogstandslengte van melkvee. Het doel van het onderzoek 'WHY DRY' ('Waarom droog') is om de droogstandslengte te evalueren vanuit het perspectief van koegezondheid. Daarnaast is er binnen WHY DRY ook aandacht voor kalvergezondheid, melkproductie, persistentie en een economische evaluatie.

Functie van de droogstand

Het advies om melkvee enkele maanden voor de verwachte kalfdatum droog te zetten, wordt al in tekstboeken gepubliceerd aan het begin van de vorige eeuw, maar is indertijd niet op wetenschappelijke experimenten gebaseerd. Later zijn wel retrospectieve studies uitgevoerd die conclu-

deerden dat een droogstand korter dan 6 weken dan wel langer dan 8 weken ten koste gaat van de melkproductie in de daaropvolgende lactatie. De kanttekening die bij deze studies geplaatst moet worden is dat de koeien niet gemanaged waren op een kortere droogstand. De koeien met een kortere droogstand hadden een tweelingdracht, abortus in de late dracht of een onjuist bepaalde kalfdatum. Meer recent zijn er enkele experimenten uitgevoerd waarbij koeien met een kortere droogstand, of zelfs doorgemolken koeien, vergeleken werden met koeien met een traditionele droogstand van 8 weken. Deze studies laten zien dat het verkorten van de droogstand van 8 naar 4 weken een daling in melkproductie veroorzaakte tot 10 procent. Volledig doormelken resulteerde zelfs in een daling in melkproductie in begin lactatie van 20 procent. Het realiseren van een hoge piekmelkproductie in het begin van de lactatie kan dus gezien worden als een functie van de droogstand.

Verbeterde gezondheid en vruchtbaarheid

Een droogstand lijkt dus essentieel te zijn voor een maximale melkproductie in het begin van de lactatie. De vraag is echter of een maximale melkproductie nog altijd wel het streven is. Het begin van de lactatie gaat namelijk ook gepaard met een hoge ziekte-incidentie, met als gevolg uitval van koeien en een hoog antibioticagebruik in de

periode rond afkalven. De verwachting van de onderzoekers van WHY DRY is dat door het verkorten of weglaten van de droogstand de melkproductie verschuift van de kritische periode direct na afkalven naar de periode voor afkalven, wanneer de koe juist gemakkelijk in haar energiebehoefte kan voorzien. Daarmee zal de energiebalans en conditie van de koeien verbeteren, met als gevolg minder risico op ziekten, zoals slepende melkziekte en leververvetting, en een betere vruchtbaarheid van de koeien.

Kan verkorte droogstand uit?

Naast de waarneming dat verkorting van de droogstand een daling in melkproductie veroorzaakt na kalven, moet natuurlijk beseft worden dat dezelfde koeien een extra melkopbrengst hebben vóór afkalven. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat melkvet- en eiwitgehalten stijgen bij een verkorte droogstand. De verminderde kosten vanwege een betere koegezondheid zijn echter moeilijk te schatten. Het betreft naast minder directe veterinaire kosten voor klinische gezondheidsproblemen ook indirecte kosten zoals een lager inseminatiegetal en een verlaagd risico op subklinische ziekten en secundaire gezondheidsproblemen.

Optimale droogstandslengte

De onderzoekers van WHY DRY concludeerden op basis van hun literatuuronderzoek dat een uitspraak over wat de optimale droogstandslengte is, op dit moment niet mogelijk is. Ten eerste zijn studies naar effecten van droogstandslengte op de gezondheid en vruchtbaarheid schaars. Ten tweede kan men speculeren dat droogstandsverkorting tot 4 weken of zelfs doormelken een positief effect heeft op de persistentie en duurzaamheid van melkvee, maar studies hiernaar zijn onbekend. Ten derde wordt een kostenbatenanalyse bemoeilijkt doordat kosten van gezondheids- en vruchtbaarheidsproblemen in de vroege lactatie lastig te schatten zijn. Niettemin lijkt de bestaande literatuur voldoende aanwijzingen te geven die heroverweging van de droogstandslengte rechtvaardigen. Daarbij dient als kanttekening geplaatst te worden dat een optimale droogstand meer is dan enkel een optimale droogstandslengte. De verwachting is dan ook dat ook veranderingen in management en rantsoen noodzakelijk zijn om de droogstand te optimaliseren.

EFFECTEN OP HET KALF?

Ook de groei en de gezondheid van de kalveren maken deel uit van het onderzoek.

Foto: Geesje Rotgers

Droogstand: Inkorten of weglaten? Netwerkteelnemers gezocht!

Kent u veehouders die ervaring hebben met een kortere droogstand of het doormelken van koeien? Of kent u veehouders die positief kritisch willen meedenken met het onderzoek dat momenteel loopt op de Waiboerhoeve? Of het misschien zelf wel willen uitproberen op het eigen bedrijf? Dan is dit nieuwe netwerk voor hen een kans.

In samenwerking met de onderzoekers van WHY DRY start de Melkvee Academie met een netwerk van melkveehouders die interesse hebben in dit onderwerp. In dit netwerk staat de uitwisseling van onderzoeksresultaten én praktijkervaringen tussen de onderzoekers en melkveehouders centraal. Tevens bestaat de mogelijkheid dat geïnte-

resseerde veehouders, samen met de onderzoekers, dieper ingaan op de vraag of een verkorte droogstand ook financieel aantrekkelijk kan zijn. Voor uw aanmelding of aanvullende informatie kunt u terecht bij Ariëtte van Knegsel, telefoon (0317) 48 36 53 of via e-mail: ariette.vanknegsel@wur.nl.